

Stanisław Flis

Pięciolecie Biblioteki Lekarskiej w Olsztynie

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 2, 315-317

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

cony techniczne drukarskiej i wydawnictwu — ale to już oddzielne działy — poza zasięgiem Stacji Naukowej PTH w Olsztynie.

Bezpośrednio po otwarciu wystawy odbyła się Sesja Naukowa, którą otworzył sekretarz KW PZPR Tow. Kazimierz Rokoszewski. Referaty wygłosili dn. 12. V.: dr Tadeusz Grygier — *Prasa polska na Warmii i Mazurach*, mgr Janusz Jasiński: *Przyjaciel Ludu Lecki*, mgr Michał Płocica: *Oblicze ideowe Gazety Leckiej*; dn. 13 V: mgr Zygmunt Lietz: *Mazurski Przyjaciel Ludu*, mgr Wojciech Wrzesiński: *Organizacja prasy polskiej na Mazurach i Warmii w latach 1920 — 1939*, red. E. Biedrawina: *Polskie gazety na Działdowszczyźnie*, mgr Witold Zamecki: *Prasa na Warmii i Mazurach w latach 1945 — 1961*. Zapowiedziany referat red. Andrzeja Wakara o „Gazecie Olsztyńskiej” z powodu choroby prelegenta nie odbył się. Szkoda jednak, że nie został odczytany zastępczo.

Należy przyznać, że zagadnienie prasy polskiej na Mazurach i Warmii w okresie od początku XVIII wieku do ostatnich czasów zostało wyczerpująco opracowane przez „ośrodek olsztyński”. Wystawa wzbudziła duże zainteresowanie.

STANISŁAW FLIS

PIĘCIOLECIE BIBLIOTEKI LEKARSKIEJ W OLSZTYNIE

Powstanie Biblioteki Lekarskiej w Olsztynie w dużej mierze przypisać należy staraniom Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego w Warszawie i przychylnemu stanowisku prof. dra med. Stanisława Konopki, dyrektora Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie, który wyraził zgodę na utworzenie w stolicy wojew. olsztyńskiego oddziału tej biblioteki. O swych staraniach Zarząd Główny Pol. T-wa Lek. powiadomił olsztyński oddział PTL już w kwietniu 1953 r. Na przeszkodzie do szybkiego otwarcia Biblioteki Lekarskiej w Olsztynie stanęły ówczesne trudności lokalowe, które pokonano dopiero pod koniec 1955 r. Ostatecznie bibliotekę umieszczono w dwupokojowym lokalu o łącznej powierzchni 79,5 m² przy Placu Wolności 2/3. Przestronność pomieszczenia stwarza dobre warunki do wykorzystania w pełni księgozbioru i urządzenia czytelni, natomiast poważne zastrzeżenie budzi lokalizacja biblioteki na IV piętrze.

Wstępne prace organizacyjne Biblioteki Lekarskiej w Olsztynie prowadził w porozumieniu z Główną Biblioteką Lekarską Zarząd Pol. T-wa Lek. w Olsztynie. W dniu 16 X 1955 r. stanowisko kierownika olsztyńskiego Oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej powierzono Aleksandrze Witkowskiej, która przejęła dalsze prace organizacyjne tej placówki naukowej i dotychczas jest jej bibliotekarzem. Czytelnię biblioteki oddano do użytku publicznego w dniu 1 IV 1956 r., a miesiąc później również wypożyczalnię. Swą działalność biblioteka rozpoczęła, mając opracowanych 778 woluminów wydawnictw zwartych, w tym 511 w języku polskim, 220 — rosyjskim, 31 — niemieckim, 9 — francuskim, 2 — angielskim i 5 — w innych językach. W dniu 1 IV 1961 r., a więc po 5 latach działalności biblioteki, księgozbiór jej przedstawiał się jak następuje: ogółem woluminów 5549, w tym w języku polskim — 3652, rosyjskim — 1675, niemieckim — 93, francuskim — 62, angielskim — 56 i w językach innych — 11. Z zakupu pochodziło 5013 woluminów i z darów — 536. Z tego opracowano 5512 woluminów. Zasadniczo wszystkie nowe książki są opracowywane i gotowe do wypożyczenia prawie bezpośrednio po ich otrzymaniu.

Biblioteka prowadzi katalogi alfabetyczne druków zwartych i czasopism oraz katalog przedmiotowy, ułożony według „Słownika haseł z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych” w opracowaniu prof. dra Stanisława Konopki. Ze zbiorów biblioteki korzystają nie tylko lekarze i farmaceuci, lecz także inni pracownicy naukowci. Zgodnie z regulaminem biblioteka udostępnia swe zbiory na miejscu w czytelni oraz wypożycza książki i czasopisma poza swój obręb. Ponadto prowadzi wypożyczanie międzybiblioteczne.

Stan ilościowy prenumerowanych czasopism olsztyńskiej biblioteki lekarskiej w poszczególnych latach przedstawia tabela I.

Tabela I

Rok	Stan ilościowy prenumerowanych czasopism w języku						Razem
	polskim	rosyjskim	niem.	angielsk.	franc.	innym	
1956	38	39	8	3	1	—	89
1957	36	40	8	4	1	1	90
1958	38	37	8	10	1	1	95
1959	39	15	9	9	1	1	74
1960	43	14	9	11	1	1	79

Jak wynika ze sprawozdania biblioteki z dnia 6 III 1959 r. najbardziej poczytnym czasopismem lekarskim był „Polski Tygodnik Lekarski”. Spośród czasopism zagranicznych największym powodzeniem u czytelników cieszyły się: „Deutsche Medizinische Wochenschrift”, „Schweizerische Medizinische Wochenschrift”, „The Lancet”, „British Medical Journal” i „J. A. M. A.”. Dużą niedogodnością dla czytelników był zbyt opóźniony wpływ prenumerowanych czasopism do biblioteki. Odnosi się to nie tylko do periodyków zagranicznych, lecz także polskich.

Stan czytelnictwa w pierwszym pięcioleciu istnienia biblioteki ilustruje tabela II.

Tabela II
stan czytelnictwa

Rok	Ogólna liczba odwiedzin (czytelnia i wypo.)	z tego w czytelni	Liczba udostępnionych wydań				
			czytelnia		wypożyczalnia		wypożyczone z innych bibliotek
			czasopis. pojed. nr-ów	książek woluminów	czasopis. pojed. nr-ów	książek woluminów	
1956	299	235	491	254	164	138	—
1957	685	399	865	388	442	365	—
1958	766	424	946	608	592	439	84
1959	725	389	591	301	413	477	103
1960	724	422	1021	701	346	536	48
I kw. 1961	229	129	266	147	92	146	23
Ogółem	3428	1998	4180	2399	2049	2101	258

W celu upowszechnienia czytelnictwa medycznego i zaznajamiania ogółu czytelników z nowymi nabytkami wydawniczymi w roku 1959 biblioteka zaczęła wydawać Biuletyn Oddziału Głównej Biblioteki Lekarskiej w Olsztynie rotaprintem. Ukazywał się on co kwartał w nakładzie 80 — 100 egzemplarzy. Każdy numer zawierał wykaz świeżo nabytych książek z podaniem ich autora, tytułu, miejsca i roku wydania, ilości stron, sygnatury i krótkiej treści. Ponadto skorowidz przedmiotowy. Prócz tego w ostatnim numerze każdego roku znajdował się wykaz prenumerowanych czasopism. Ilość opracowań w poszczególnych numerach Biuletynu wahała się w granicach od 51 do 140. Dotychczas ukazało się 10 numerów Biuletynu.

Istnienie Biblioteki Lekarskiej w Olsztynie i jej działalność są dużym osiągnięciem województwa olsztyńskiego. Biblioteka ta przyczynia się bowiem niewątpliwie do podniesienia kwalifikacji zawodowych wielu pracowników służby zdrowia i stwarza ponadto dogodne warunki dla pracy naukowej.

TADEUSZ GRYGIER

GOŚĆ Z NIEMIECKIEJ REPUBLIKI FEDERALNEJ W WOJEWÓDZKIM ARCHIWUM PAŃSTWOWYM W OLSZTYNIE

Z okazji Międzynarodowej Konferencji Archiwalnej („Table ronde des Archives”) która odbyła się w dniach 17 — 19 V 1961 r. w Warszawie, z organizacją pracy archiwalnej w województwie olsztyńskim w dniach 19 — 22 V 1961 r., zapoznał się jeden z przewodniczących „Table ronde des Archives” prof. dr G. Sante, przewodniczący Związku Archiwów Zachodnio-Niemieckich. Pobyt prof. dr G. Sante był równocześnie rewizytą za pobyt dr T. Grygiera w NRF.

W czasie spotkania olsztyńskiego omówiono następujące tematy:

1) Najnowsze zagadnienia z teorii i praktyki archiwistyki niemieckiej, w l. 1958 — 1960, jako uzupełnienie materiałów zebranych przez dr T. Grygiera w r. 1957 w NRF.

2) Zagadnienie struktury zespołów aktowych i tektoniki Wojewódzkiego Archiwum Państwowego, oraz podległych mu jednostek terytorialnych.

3) Stosunek Archiwum olsztyńskiego do organizacji biurowości, zasobów aktowych znajdujących się w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach województwa olsztyńskiego.

4) Wpływ zmian terytorialnych na pracę Archiwum olsztyńskiego.

5) Wyniki badań regionalnych Archiwum olsztyńskiego.

Należy zaznaczyć w tym miejscu, że dzięki uprzejmości i zrozumieniu zagadnienia przez Zastępcę Przewodniczącego WRN Tadeusza Gączrowskiego, oraz Sekretarza Prez. WRN, mgr Wacławsza Medyńskiego tematy 2, 4 i 5 można było rozpracować szczegółowo na terenie całego prawie województwa. Przydzielenie na cały czas odwiedzin samochodu Prez. WRN pozwoliło na to, że każdy problem teorii archiwalnej można było zilustrować w praktyce. Prof. dr Sante wyraził Prezydium WRN specjalne podziękowanie. Wreszcie ostatnim zagadnieniem poruszonym w czasie spotkania była:

6) Wzajemna informacja o zasobach Archiwum Olsztyńskiego oraz Archiwum w Getyndze (Staatliches Archivlager Göttingen). Zasób aktowy tych dwu archiwów stanowi bowiem prawie komplet dokumentacji dotyczącej Mazur i Warmii. Wzajemna konfrontacja zasobów obu archiwów pozwala na stwierdzenie, iż mimo perypetii wojennych dokumentacja naszego regionu zachowała się w blisko 85 proc. W porównaniu do strat zasobu archiwalnego innych części kraju, nasz region poniósł więc najmniejsze straty.